

الویت بندی عوامل بازدارنده در دستیابی به فناوری های نوین در ایران

محمدرضا فروغی^{۱*}، فرزاد حقیقی راد^۲، غلامرضا نصیرزاده^۳

دانشگاه آزاد اسلامی واحد نجف آباد، اصفهان، ایران، foroughi.mr@gmail.com

دانشگاه تربیت مدرس، تهران، ایران، farzad.haghighi@gmail.com

سازمان مدیریت صنعتی، تهران، ایران، reza.nasirzadeh@gmail.com

چکیده

در این مقاله با استفاده از مدل سازی ساختاری تفسیری، ارتباط میان عوامل بازدارنده در دستیابی به فناوری های نوین در ایران مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته است. شناخت موانع توسعه فناوری های نوین و ارتباط ساختاری میان آنها می تواند زمینه رشد را در صنعت کشور فراهم سازد. اما عمده پژوهشهای انجام شده در این حوزه محدود به شناسایی موانع به طور مستقل می باشد، در حالی که تعیین ارتباط میان آنها می تواند امکان رفع موانع را با حذف مانع دیگر فراهم سازد. در این مقاله با استفاده از مدل سازی ساختاری تفسیری می توان مختصات موانع را بر اساس قدرت سوق دهنده و میزان وابستگی تعیین و در نهایت مدلی مفهومی برای مدیریت عوامل بازدارنده در دستیابی به فناوری های نوین ارائه و مورد تحلیل قرار داد. مدل مذکور می تواند در اجرای فرآیند مدیریت استراتژیک تکنولوژی بکار گرفته شود.

واژه های کلیدی: فناوری های نوین، موانع، مدل سازی ساختاری تفسیری، مدیریت استراتژیک تکنولوژی، سند چشم انداز

۱- مقدمه

فناوری های نوین به دلیل ویژگی های خاص خود، از جمله سرعت بالای رشد و تجاری شدن، کم بودن فاصله تحقیقات تا بازار، دانش محور بودن، متخصص محوری و غیره، مدیریت ویژه ای برای توسعه نیاز دارد [۴]. در چند سال اخیر صنعت فناوری های نوین (بیوفناوری^۴، نانوفناوری^۵، فناوری اطلاعات^۶ و مواد پیشرفته^۷) در ایران مورد توجه قرار گرفته است. توجه به توسعه فناوری های نوین در سند چشم انداز بیست ساله کشور (ایران ۱۴۰۴) به عنوان یک برنامه بلندمدت و ترجمان آن به برنامه چهارم توسعه نشان دهنده اهمیت این موضوع است؛ بنابراین دستیابی به اهداف بلندمدت و میان مدت تعریف شده در برنامه های توسعه کشور نیازمند گذر از موانع^۸ پیش روی فناوری های نوین می باشد. اما فرض مستقل در نظر گرفتن موانع و برنامه ریزی برای رفع آنها می تواند هزینه بالایی را در بر داشته باشد، در صورتی که شناسایی روابط بین آنها می تواند فرآیند دستیابی به اهداف تعریف شده در سند چشم انداز بیست ساله کشور را با هزینه کمتری فراهم سازد. در این مقاله با استفاده از متدولوژی

۱ و * - نویسنده مسئول: کارشناس ارشد مدیریت اجرایی و کارشناس ارشد مهندسی مواد- مدیر عامل شرکت فنی مهندسی آپکو

۲- دکتری مهندسی صنایع- هیئت علمی سازمان مدیریت صنعتی تهران

۳- دکتری مدیریت آموزش و تکنولوژی- هیئت علمی سازمان مدیریت صنعتی تهران!!

⁴ Biotechnology

⁵ Nanotechnology

⁶ Information Technology (IT)

⁷ Advance Materials

⁸ Barrier